

UNIUNEA NAȚIONALĂ A EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI

STR. CUZA VODĂ NR. 143 | SECTOR 4 | BUCUREȘTI
021.320.50.92 | 021.320.50.50
uniune@executori.ro
www.executori.ro

RAPORT DE EVALUARE SECTORIALĂ A RISCURILOR DE SPĂLARE A BANILOR ȘI FINANȚĂRII TERORISMULUI ÎN DOMENIUL DE ACTIVITATE A EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI

-2025-

Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești

☎ +4021 320 50 92

✉ uniune@executori.ro

📍 Str. Cuza Vodă nr. 143, sector 4,
București

Oficiul Național de Prevenire și Combaterea a Spălării Banilor

☎ +4021 315 52 07

✉ onpcsb@onpcsb.ro

📍 Bulevardul Tudor Vladimirescu, nr. 22,
clădirea Green Gate, etajul 7, sector 5,
București

Cuprins

Introducere.....	6
I.1. Scopul evaluării	6
I.2. Obiectivele evaluării.....	8
Obiective principale	8
I.3. Metodologia de evaluare a riscurilor	10
Etapile procesului de evaluare	10
Instrumente utilizate în evaluare	11
Dimensiunea analizei riscurilor	11
I.4. Surse de date și informații.....	12
Relevanța colectării directe a datelor.....	13
Rolul autorităților în analiza riscurilor.....	13
I.5. Structura raportului	13
Evaluarea sectorială a riscurilor de spălare a banilor și finanțării terorismului în domeniul de activitate a executorilor judecătorești	14
II. Profilul sectorului.....	16
II.1. Caracteristicile sectorului.....	16
Tipologia serviciilor prestate de executorii judecătorești	16
II.2. Importanța economică și factori contextuali	18
Contribuția sectorului la economie.....	18
Tipologia clientelei	18
II.3. Cadrul legal.....	19
III. Evaluarea riscurilor de SB/FT	25
III.1. Supravegherea sectorului la nivel național	25
III.2. Dimensiunea sectorului executorilor judecătorești și caracteristici specifice	25
III.3. Riscurile identificate în contextul global	26
III.4. Riscurile identificate la nivel național	27

Matricea riscurilor asociate sectorului executorilor judecătorești	36
IV. Amenințări și vulnerabilități specifice sectorului.....	37
IV.1. Tipologii de spălare a banilor în sectorul de activitate a executorilor judecătorești	37
Analiza vulnerabilității sectorului executorilor judecătorești cu sectoare economice	37
Măsuri recomandate pentru entitățile din sectorul executorilor judecătorești.....	37
V. Concluzii și recomandări	38

Introducere

I.1. Scopul evaluării

Evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului reprezintă un proces esențial pentru înțelegerea vulnerabilităților sectoriale și implementarea unor măsuri eficiente de prevenire și combatere a acestora.

Conform recomandărilor Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF) și Directivei (UE) 2015/84 și a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, modificată prin Directiva 2018/843 (UE) și prin Regulamentul (UE) 2023/1113 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive, statele membre sunt obligate să efectueze periodic evaluări ale riscurilor, pentru a identifica și atenua amenințările asociate diferitelor activități economice.

Prezenta evaluare sectorială are ca scop identificarea și analiza riscurilor asociate spălării banilor și finanțării terorismului (SB/FT) în sectorul activității executorilor judecătorești.

Activitatea executorilor judecătorești este caracterizată de faptul că, la fel ca în cazul notarilor, îndeplinesc servicii de interes public chiar dacă exercitarea profesiei este organizată în regim privat. Executorii judecătorești își desfășoară activitatea în condițiile prevăzute de Legea nr. 188/2000 și de legislația secundară, iar principala atribuție este punerea în executare a dispozițiilor civile din titlurile executorii (art. 7 alin. 1 lit. a din lege).

Controlul activității executorilor judecătorești revine Ministerului Justiției, iar răspunderea care poate fi angajată împotriva executorului judecătoresc poate fi penală, disciplinară sau civilă.

În ceea ce privește răspunderea penală, executorul judecătoresc este asimilat, din punctul de vedere al legii penale, cu un funcționar public.

Răspunderea disciplinară este stabilită prin organele de jurisdicție ale profesiei și prin instanțele judecătorești, Ministerul Justiției numărându-se printre titularii acțiunii disciplinare.

Nu în ultimul rând, răspunderea civilă poate fi angajată împotriva executorului judecătoresc, la cererea oricăreia dintre părțile prejudiciate prin modul de exercitare de către executor a uneia dintre atribuțiile prevăzute de lege.

Vulnerabilitățile sectorului de activitate a executorilor judecătorești sunt mult mai reduse decât pentru alte sectoare, întrucât, în principala atribuție conferită de lege, și anume punerea în executare a dispozițiilor civile din titlurile executorii, executorul judecătoresc este obligat, conform dispozițiilor în materia executării silită, să efectueze, la cererea creditorului din titlul executoriu, acte de executare silită, neputând refuza să dea curs unei asemenea cereri pentru suspiciunea că titlul executoriu ar putea avea la bază o activitate de tip SB/FT.

Această evaluare sectorială are ca scop analiza detaliată a riscurilor asociate cu activitatea executorilor judecătorești având în vedere legislația națională existentă, reglementările internaționale, constatările din **Evaluarea Națională a Riscurilor și concluziile Evaluării Supranaționale a Riscurilor**. De asemenea, **Raportul Moneyval (2023)** a evidențiat necesitatea unei evaluări aprofundate a riscurilor asociate acestui sector.

Totodată, acest raport va prezenta măsuri concrete de atenuare a riscurilor și recomandări pentru îmbunătățirea mecanismelor de prevenire și control în sectorul entităților prin care se exercită profesia de executor judecătoresc

I.2. Obiectivele evaluării

Evaluarea sectorială a riscurilor asociate entităților prin care se exercită profesia de executor judecătoresc urmărește să ofere o înțelegere detaliată și bine fundamentată a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului specifice acestui sector. Analiza se bazează pe cele mai recente standarde internaționale stabilite de FATF, pe Evaluarea Natională a Riscurilor, Evaluarea Supranațională a Riscurilor realizată de Comisia Europeană în 2022, precum și pe concluziile Raportului Moneyval (2023).

Obiective principale

- 1. Identificarea și analiza riscurilor specifice sectorului**
- 2. Identificarea vulnerabilităților și propunerea unor măsuri de atenuare a riscurilor**
- 3. Evaluarea măsurilor de prevenire și control implementate de entitățile din sector**
- 4. Crearea unui mecanism de monitorizare continua și îmbunătățire a conformității**

1. Identificarea și analiza riscurilor specifice sectorului

Un prim obiectiv al evaluării este determinarea riscurilor specifice asociate activităților executorilor judecătorești. Pe baza datelor colectate prin chestionar, analiza s-a concentrat pe:

- Tipurile de servicii prestate și măsura în care acestea pot facilita tranzacții cu un grad ridicat de opacitate;
- Structura clientelei și profilul beneficiarilor reali, cu accent pe expunerea la persoane expuse public și entități din jurisdicții cu reglementare deficitară;
- Tranzacțiile cu valori ridicate și relațiile de afaceri transfrontaliere, care pot fi utilizate pentru externalizarea fondurilor;
- Gradul de conștientizare a entităților privind riscurile SB/FT și utilizarea serviciilor acestora în activități ilegale.

2. Identificarea vulnerabilităților și propunerea unor măsuri de atenuare a riscurilor

Pe baza răspunsurilor colectate prin chestionar și a constatărilor din evaluările ENR și SNRA, acest obiectiv urmărește identificarea principalelor vulnerabilități și formularea unor măsuri de atenuare a riscurilor, precum:

- Creșterea nivelului de reglementare și supraveghere a entităților din sector pentru reducerea utilizării acestora în scheme de SB/FT;
- Îmbunătățirea mecanismelor de raportare și verificare a tranzacțiilor suspecte;
- Recomandări pentru aplicarea unor controale suplimentare în cazul tranzacțiilor complexe, clienților din jurisdicții cu risc ridicat sau PEP;
- Consolidarea procedurilor interne de gestionare a riscurilor și instruirea personalului în identificarea și prevenirea SB/FT;
- Crearea unor mecanisme eficiente de verificare a beneficiarilor reali și a tranzacțiilor cu risc ridicat, prin utilizarea unor instrumente digitale avansate care să permită monitorizarea automată a fluxurilor financiare;
- Promovarea unei culturi organizaționale bazate pe conformitate și transparență.

3. Evaluarea măsurilor de prevenire și control implementate de entitățile din sector

Evaluarea își propune să analizeze nivelul actual de conformitate cu cerințele Legii nr.129/2019 și aplicarea măsurilor de prevenire a SB/FT de către entitățile din sector.

Această analiză vizează:

- Cunoașterea clientelei (KYC) - măsura în care entitățile aplică verificări ale identității clienților și ale beneficiarilor reali;
- Monitorizarea și raportarea tranzacțiilor suspecte - nivelul de aplicare a obligației de raportare și identificare a deficiențelor în acest proces;
- Politicile și procedurile interne implementate pentru gestionarea riscurilor și modul în care acestea sunt aplicate în practică;
- Resursele și nivelul de instruire a personalului în ceea ce privește prevenirea și combaterea SB/FT.

4. Crearea unui mecanism de monitorizare continuă și îmbunătățire a conformității

Un alt obiectiv al evaluării este de a stabili dacă este necesar un sistem de monitorizare a riscurilor și adaptare a măsurilor de prevenire în funcție de schimbările legislative și tendințele identificate în sector. Acest proces presupune:

- Evaluarea periodică a eficienței măsurilor aplicate, pentru a identifica deficiențele și a propune soluții îmbunătățite;
- Creșterea gradului de conștientizare în rândul entităților din acest sector cu privire la obligațiile lor legale;
- Îmbunătățirea colaborării între entitățile raportoare și autoritățile de supraveghere pentru detectarea și prevenirea mai eficientă a SB/FT.

În final, această evaluare va contribui la creșterea gradului de conștientizare și educație în rândul entităților prin care se exercită profesia de executor judecătoresc.

I.3. Metodologia de evaluare a riscurilor

Metodologia utilizată pentru evaluarea riscurilor a fost elaborată în conformitate cu recomandările internaționale ale Financial Action Task Force (FATF) și cu metodologiile utilizate la nivel internațional pentru combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. FATF recomandă țărilor să efectueze evaluări ale riscurilor în fiecare sector supus acestor cerințe, având ca scop identificarea, evaluarea și înțelegerea riscurilor asociate, precum și adoptarea de măsuri preventive proporționale.

Etapele procesului de evaluare

Evaluarea riscurilor în sectorul de activitate a executorilor judecătorești a fost structurată pe mai multe etape esențiale, incluzând:

Colectarea și analiza datelor - evaluarea datelor furnizate de entitățile din sectorul de activitate a executorilor judecătorești prin chestionare specifice;

Evaluarea riscurilor specifice sectorului - analiza tipologiilor și a vulnerabilităților sectorului, inclusiv expunerea la activități cu risc ridicat, relațiile de afaceri cu entități din jurisdicții cu grad înalt de risc și aplicarea deficitară a măsurilor de cunoaștere a clientelei;

Analiza contextului general al sectorului - evaluarea dimensiunii sectorului, a serviciilor prestate și a interacțiunii acestuia cu alte sectoare economice, pentru a determina nivelul de expunere la spălarea banilor și finanțarea terorismului.

Instrumente utilizate în evaluare

Pentru realizarea acestei evaluări, s-au utilizat mai multe surse și metode de colectare și analiză a datelor, printre care:

Chestionare adresate entităților din acest sector pentru a obține informații directe despre măsurile de prevenire a SB/FT implementate, politicile interne și interacțiunea cu clienții;

Analiza statistică a datelor raportate de autoritățile de reglementare și de supraveghere;

Studierea cazurilor de utilizare abuzivă a serviciilor din acest sector, în vederea evidențierii unor eventuale vulnerabilități și puncte slabe din cadrul reglementărilor actuale.

Dimensiunea analizei riscurilor

Evaluarea riscurilor asociate sectorului de activitate a executorilor judecătorești include o analiză detaliată a contextului economic, juridic și operațional pentru a determina vulnerabilitățile specifice și dacă există o probabilitate a producerii unor incidente de spălare a banilor și impactul acestora asupra activității executorilor judecătorești.

Aceasta analiză acoperă:

- **Tipologiile de spălare a banilor** identificate în sector și riscurile asociate anumitor servicii specifice;
- **Modul în care veniturile din activități infracționale sunt integrate în economia formală** prin intermediul acestui sector;
- **Interacțiunea sectorului de activitate a executorilor judecătorești cu alte sectoare** și impactul asupra sistemului financiar.

Raportul rezultat în urma evaluării sintetizează principalele riscuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului în sectorul de activitate a executorilor judecătorești evidențiind o vulnerabilitate redusă a acestui sector grație specificului său.

I.4. Surse de date și informații

Pentru a obține o imagine detaliată asupra vulnerabilităților acestui sector, au fost integrate mai multe tipuri de surse de date, incluzând:

- **Informații furnizate direct de entitățile raportoare** din acest sector, prin completarea **chestionarelor specifice**, care au permis colectarea de date privind tipurile de servicii oferite, categoriile de clienți deserviți, măsurile de prevenire a SB/FT implementate și gradul de conformitate cu reglementările în vigoare;
- **Rapoartele autorităților competente**, inclusiv Evaluarea Națională a Riscurilor, Evaluarea Supranațională a Riscurilor, rapoartele MONEYVAL;
- **Date furnizate de autorități competente, organe de aplicare a legii, O.N.P.C.S.B.**, care au contribuit cu date relevante pentru analiza sectorială, tipologiile de SB/FT întâlnite și nivelul de risc asociat sectorului;
- **Analiza statistică a incidentelor de spălare a banilor**, inclusiv dacă există scheme utilizate pentru integrarea fondurilor ilicite prin servicii prestate de executorii judecătorești și, în acest sens, identificarea principalelor deficiențe în aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei și de monitorizare a tranzacțiilor suspecte;

- **Studii și ghiduri elaborate de organisme internaționale**, precum FATF, Comisia Europeană și alte entități cu rol în supravegherea și reglementarea riscurilor financiare, care oferă perspective asupra măsurilor eficiente de prevenire a SB/FT în domeniul consultanței și al serviciilor financiare auxiliare.

Relevanța colectării directe a datelor

Colectarea de date primare, realizată prin aplicarea de chestionare structurate entităților care activează în sectorul executorilor judecătorești a avut un rol central în cadrul acestei evaluări sectoriale.

Rolul autorităților în analiza riscurilor

Oficiul National de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a avut un rol central în această evaluare, furnizând date statistice relevante și analizând tipologiile de spălare a banilor raportate în sectorul consultanței pentru afaceri și management. Totodată, autoritățile de aplicare a legii și alte autorități competente implicate au contribuit prin furnizarea de informații privind tranzacțiile complexe și a riscurilor identificate, asigurând o analiză cuprinzătoare a vulnerabilităților sectorului.

I.5. Structura raportului

Raportul de evaluare a riscurilor asociate sectorului executorilor judecătorești este structurat astfel încât să asigure o analiză cuprinzătoare a riscurilor specifice acestui domeniu. Documentul oferă o abordare sistematică asupra factorilor de risc, a mecanismelor de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului și a recomandărilor pentru îmbunătățirea conformității.

Evaluarea sectorială a riscurilor de spălare a banilor și finanțării terorismului în domeniul de activitate a executorilor judecătorești

- **Introducere**

Acest capitol oferă cadrul general al evaluării sectoriale, prezentând:

Scopul evaluării, respectiv analiza riscurilor de SB/FT asociate atribuțiilor exercitate de executorii judecătorești;

Obiectivele urmărite, inclusiv identificarea riscurilor specifice, a vulnerabilităților și a măsurilor de atenuare;

Metodologia utilizată, incluzând sursele de date, procesul de analiză și referințele la standardele internaționale relevante (FATF, MONEYVAL, SNRA);

Sursele de date și informații, care includ chestionarele aplicate entităților, rapoarte internaționale, date furnizate de ONPCSB și de alte autorități competente.

- **Profilul sectorului**

Se oferă o imagine detaliată a sectorului, analizând:

Rolul sectorului în economie, incluzând tipurile principale de servicii oferite (executare silită, comunicarea de notificări și acte de procedură etc.);

Importanța economică și impactul activităților acestuia asupra pieței financiare și a mediului de afaceri;

Factorii contextuali, cum ar fi reglementările naționale și europene, tendințele globale și modificările legislative recente;

Cadrul legal aplicabil, analizând obligațiile sectorului conform Legii nr.129/2019, recomandărilor FATF și altor reglementări naționale și internaționale relevante.

- **Evaluarea riscurilor de SB/FT**

Acest capitol evaluează riscurile specifice sectorului, utilizând date statistice, informații din chestionare și analize internaționale.

Se examinează:

- **Tipologiile de activități și riscurile aferente.**

- **Profilul clienților și relațiile de afaceri**, identificând categoriile de clienți cu risc ridicat, inclusiv PEP, clienți din jurisdicții cu reglementări deficitare sau structuri de afaceri opace.
- **Factorii geografici și operaționali**, care pot influența expunerea la riscuri a sectorului.

- **Amenințări și vulnerabilități**

Acest capitol analizează riscurile sistemice și măsura în care pot fi identificate vulnerabilități asociate activităților executorilor judecătorești, inclusiv:

- **Posibilitatea utilizării serviciilor prestate de executorii judecătorești pentru integrarea fondurilor ilicite;**
- **Expunerea la clienți cu profil de risc ridicat**, care ar putea utiliza activitatea executorului judecătoresc pentru a disimula beneficiarii reali ai tranzacțiilor;
- **Interacțiunea cu alte sectoare economice** și influența acestora asupra riscurilor de SB/FT.

- **Gestionarea riscurilor și măsuri de prevenire**

Se propun măsuri specifice pentru atenuarea riscurilor, printre care:

- **Menținerea supravegherii și controlului sectorului**, inclusiv prin evaluări periodice și aplicarea de sancțiuni pentru nerespectarea obligațiilor;
- **Dezvoltarea unor programe de formare și conștientizare**, pentru îmbunătățirea capacității entităților raportoare de a detecta și preveni riscurile de SB/FT.

- **Concluzii și recomandări**

Capitolul final al raportului sintetizează principalele riscuri identificate și oferă recomandări pentru adoptarea unor măsuri mai eficiente de reducere a riscurilor.

Această structură asigură o analiză completă și bine fundamentată a riscurilor de SB/FT asociate sectorului activității executorilor judecătorești, contribuind la consolidarea măsurilor de conformitate și prevenire a infracțiunilor financiare.

II. Profilul sectorului

II.1. Caracteristicile sectorului

Sectorul de activitate a executorilor judecătorești acoperă mai multe servicii, prestate în interes public, corespunzătoare atribuțiilor conferite, îndeosebi, prin Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, legea profesiei. Există legi speciale, foarte puține de altfel, care prevăd implicarea executorului judecătoresc în exercitarea unor atribuții suplimentare celor conferite lui prin legea profesiei.

Tipologia serviciilor prestate de executorii judecătorești

Activitățile executorilor judecătorești sunt corespunzătoare unor atribuții limitativ prevăzute de lege.

În consecință, chiar statutul profesiei reprezintă o premisă pentru vulnerabilități mult mai reduse față de riscul SB/FT întrucât executorii judecătorești nu pot, în această calitate, să presteze alte activități decât cele corespunzătoare unei atribuții explicit conferite prin lege.

Așa cum am menționat, atribuțiile executorilor judecătorești sunt prevăzute, în marea lor majoritate în Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești.

Concret, art. 7 din această lege prevede următoarele:

- a)** punerea în executare a dispozițiilor cu caracter civil din titlurile executorii;
- b)** notificarea actelor judiciare și extrajudiciare;
- c)** comunicarea actelor de procedură;
- d)** recuperarea pe cale amiabilă a oricărei creanțe;
- e)** aplicarea măsurilor asigurătorii dispuse de instanța judecătorească;
- f)** constatarea unor stări de fapt în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă;
- g)** întocmirea proceselor-verbale de constatare, în cazul ofertei reale urmate de consemnarea sumei de către debitor, potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă;
- h)** întocmirea, potrivit legii, a protestului de neplată a cambiilor, biletelor la ordin și a cecurilor, după caz.

Art. 7 lit. i) din lege precizează că executorul judecătoresc poate exercita și alte atribuții în afara celor enumerate mai sus.

În concretizarea acestui aspect, menționăm art. 2442-2443 din Codul civil care permite creditorului ipotecar ca, în vederea valorificării unui bun mobil ipotecat să îl preia în posesie, prealabil începerii procedurii de valorificare silită, fie prin forțe proprii, fie, în caz de opunere din partea debitorului, prin intermediul executorului judecătoresc.

Este important de subliniat că, spre deosebire de alte domenii de activitate, precum sunt, în majoritatea lor, cele supuse clasificării CAEN, caracterizate de lipsa unei obligații de autorizare pentru desfășurarea activității, **atribuțiile mai sus enumerate sunt exercitate de persoane a căror calitate este atribuită de Ministerul Justiției, printr-un ordin emis la finalul unei proceduri de natură să permită verificarea îndeplinirii tuturor condițiilor prevăzute de lege pentru accesul în profesie.**

Această trăsătură specifică, una care îi aseamănă pe executorii judecătorești cu notarii publici (ambele profesii se exercită în structuri private de asociere, dar în scopul de a satisface un serviciu public, delegat de stat), explică nivelul mult mai redus al vulnerabilităților profesiei față de riscurile de tip SB/FT.

Conform legii de înființare, nr. 188/2000, executorii judecătorești sunt investiți să îndeplinească un serviciu de interes public, actele emise de aceștia în limitele competențelor legale, fiind acte de autoritate publică și având forța probantă prevăzută de lege.

În calitate de autoritate executorul judecătoresc:

- are competența de a pune în executare hotărâri judecătorești și alte titluri executorii;
- dispune de forța executorie a statului;
- emite acte ce pot produce efecte juridice directe asupra patrimoniului sau situației unei persoane (ex: popriri, somații, evacuări etc.);
- poate solicita sprijinul forțelor de ordine pentru punerea în executare a hotărârilor.

În cazul unei condamnări penale definitive pentru o faptă incompatibilă cu profesia executorul judecătoresc este exclus din profesie, întrucât o asemenea faptă afectează integritatea și încrederea în actul de executare silită.

Urmare a excluderii, executorul judecătoresc nu mai poate reveni în profesie decât în cazuri foarte rare, cum ar fi situația reabilitării și promovării examenului de admitere.

II.2. Importanța economică și factori contextuali

Contribuția sectorului la economie

Activitatea prestată de executorii judecătorești joacă un rol important în plan economic, întrucât, prin atribuția de care această profesie, în percepția publică, este legată aproape în exclusivitate, și anume atribuția privind punerea în executare a titlurilor executorii, executorii judecătorești contribuie decisiv la recuperarea creanțelor.

În acest fel, activitatea executorului judecătoresc reechilibrează raporturile economice ajunse într-o situație de criză, prin sistarea plăților către creditori.

Desigur, activitatea executorilor judecătorești nu se reduce la recuperarea debitelor pe cale silită, însă această activitate are, dintre cele prestate de executorii judecătorești, cel mai mare impact economic.

Tipologia clientelei

Trebuie precizat, dintru-început, că executorul judecătoresc prestează servicii în interes public, el neavând dreptul de a refuza o solicitare din partea unei persoane fizice ori a unei persoane juridice dacă acea solicitare corespunde unei atribuții prevăzute de lege și îndeplinește toate condițiile prevăzute de lege.

Din acest motiv, se apreciază că executorul judecătoresc nu are clienți și, din același motiv, el nu încheie, ca regulă, contracte cu persoana care solicită îndeplinirea serviciului de interes public.

În consecință, referirea, din acest loc, la tipologia clientelei trebuie interpretată ca o referire la categorii de persoane care accesează serviciile prestate de executorii judecătorești.

Așa cum rezultă și din răspunsurile la chestionar, există un raport echilibrat între persoanele fizice și persoanele juridice, iar, în marea lor majoritate, ele au cetățenie, respectiv naționalitate română.

Mai departe, în ceea ce privește persoanele fizice și juridice străine, procentul majoritar îl reprezintă clienți din statele membre.

Data fiind ponderea, covârșitor majoritară, a clienților a căror proveniență este situată în spațiul Uniunii Europene, evidentă o vulnerabilitate scăzută a sectorului de activitate a executorilor judecătorești față de riscuri de tip SB/FT.

II.3. Cadrul legal

După cum am menționat mai sus, legea profesiei este Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești.

Reproducem, și în acest loc, dispozițiile art. 7 din lege, întrucât ele reglementează aproape toate atribuțiile executorilor judecătorești:

- a)** punerea în executare a dispozițiilor cu caracter civil din titlurile executorii;
- b)** notificarea actelor judiciare și extrajudiciare;
- c)** comunicarea actelor de procedură;
- d)** recuperarea pe cale amiabilă a oricărei creanțe;
- e)** aplicarea măsurilor asigurătorii dispuse de instanța judecătorească;
- f)** constatarea unor stări de fapt în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă;
- g)** întocmirea proceselor-verbale de constatare, în cazul ofertei reale urmate de consemnarea sumei de către debitor, potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă;
- h)** întocmirea, potrivit legii, a protestului de neplată a cambiiilor, biletelor la ordin și a cecurilor, după caz.

Art. 7 lit. i) din lege precizează că executorul judecătoresc poate exercita și alte atribuții în afara celor enumerate mai sus.

În cele ce urmează, vom face o succintă expunere, relevantă pentru domeniul analizat (SB/FT), a fiecărei atribuții în parte.

Punerea în executare a dispozițiilor cu caracter civil din titlurile executorii

Această activitate este desfășurată pe baza învestirii executorului judecătoresc cu un act care nu mai permite analize de fond, executorul fiind dator, cu respectarea condițiilor prevăzute de Codul de procedură civilă, să efectueze demersurile necesare pentru satisfacerea creanței.

În esență, titlurile executorii sunt hotărârile judecătorești sau alte înscrisuri cărora legea le conferă putere executorie, cu consecința că executorul este obligat să le acorde acestora din urmă același tratament ca și hotărârilor judecătorești.

În consecință, executorul judecătoresc nu poate bloca punerea în executare a unei hotărâri judecătorești cu motivarea că ar avea suspiciuni în privința unei operațiuni de tip SB/FT care i-ar fi scăpat instanței judecătorești. Dacă titlul executoriu este un contract de credit bancar sau un înscris autentic notarial, verificările relevante au fost făcute, prin ipoteză, de instituția de credit ori de notarul public, entități raportoare, iar refuzul executorului de a da curs cererii de executare ar însemna discriminarea, fără temei legal, a unor titluri executorii, și anume cele extrajudiciare, față de altele, respectiv cele judiciare (hotărârile judecătorești).

Notificarea actelor judiciare și extrajudiciare

În exercitarea acestei atribuții, executorul judecătoresc instrumentează procedura de comunicare a unor acte care, în marea lor majoritate, satisfac o condiție prealabilă necesară pentru introducerea unei cereri de chemare în judecată, și anume punerea în întârziere a destinatarului notificării, privit de notificator ca fiind debitorul său.

Executorul judecătoresc nu are dreptul să facă evaluări asupra temeiniciei susținerilor făcute în notificare, iar notificarea nu este însoțită de transfer de fonduri ori de activități de care ar putea fi legate suspiciuni de SB/FT.

Comunicarea actelor de procedură

Această activitate nu se confundă cu cea anterior menționată din punctul de vedere al conținutului său intrinsec, pentru că, în acest caz, executorul este investit de parte, cu permisiunea instanței, să procedeze la comunicarea unor acte din procesul civil.

În pofida acestei diferențe de conținut, există o asemănare de ordin metodologic: executorul judecătoresc nu poate să evalueze și, cu atât mai puțin, să cenzureze conținutul actelor de procedură cu a căror comunicare este însărcinat.

Recuperarea pe cale amiabilă a oricărei creanțe

Această activitate este extrem de rar desfășurată de executorii judecătorești. O explicație a acestui fapt o oferă deficitul de reglementare. Într-adevăr, fiind vorba de o recuperare amiabilă, dispozițiile legale în materie de executare silită îi sunt inaplicabile, iar legea profesiei, care menționează această activitate printre atribuțiile executorului, nu conține norme de natură să-i contureze regimul juridic și actele pe care, în mod concret, executorul are îndatorirea să le efectueze în scopul indicat (recuperarea amiabilă).

Nu trebuie confundate procedurile desfășurate, prealabil inițierii executării silită, de către entitățile de recuperare a creanțelor cu atribuția conferită de lege executorului judecătoresc de a asigura recuperarea amiabilă a creanțelor. Precizarea este valabilă chiar dacă notificările emise de acele entități s-ar transmite prin executor, întrucât, în această ipoteză, procedura este gestionată de entitățile respective, nu de executorul judecătoresc din perspectiva căruia activitatea este una de comunicare a unui act extrajudiciar, atribuție examinată mai sus.

În concluzie, chiar dacă, la nivel de principiu, o recuperare amiabilă ar putea fi suspionată că disimulează, în realitate, o operațiune cu risc de SB/FT, vulnerabilitatea sectorului este una extrem de redusă, pe măsura cvasiinexistenței acestei activități ca activitate practică efectiv.

Aplicarea măsurilor asigurătorii dispuse de instanța judecătorească

Spre deosebire de activitatea de executare silită, aplicarea măsurilor asigurătorii presupune, în toate cazurile, o hotărâre judecătorească.

Din acest motiv, activitatea este una diferită de executarea silită întrucât se limitează la faza indisponibilizării bunurilor și veniturilor debitorului, lipsa, pentru moment, a unui titlu executoriu nepermițând să se atingă și cea de-a doua fază, și anume aceea a executării silită.

Dar, dat fiind temeiul unic posibil al exercitării acestei atribuții, și anume hotărârea judecătorească, rămân pe deplin valabile aspectele precizate mai sus, în contextul specificului activității de executare silită, cu referire la imposibilitatea exercitării de către executor a unei evaluări ori a unei cenzuri.

Constatarea unor stări de fapt în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă

Această activitate este una auxiliară față de administrarea justiției prin intermediul instanțelor judecătorești. În perspectiva unui proces civil, o parte are interesul să se constate o anumită stare de fapt care ar risca să nu mai subziste până la data începerii procesului.

Constatarea executorului va produce efecte în măsura în care va fi omologată de instanță ca probă în procesul civil, judecătorul ținând seama de o asemenea probă numai după verificarea respectării de către executor a condițiilor prevăzute de lege.

Prin specificul ei, o asemenea atribuție nu poate avea legătură cu transferuri de fonduri financiare, fiind cu totul străină de riscuri de tipul SB/FT.

Întocmirea proceselor-verbale de constatare, în cazul ofertei reale urmate de consemnarea sumei de către debitor, potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă

Această activitate are ca premisă refuzul nejustificat al creditorului de a primi plata unei sume care corespunde unei obligații reale de plată.

Într-o asemenea ipoteză, debitorul îl învestește pe executor pentru a instrumenta o procedură la finele căreia, dacă persistă rezistența, fără temei legitim, a creditorului, va fi emisă o încheiere de constatare a plății, adică un act valorând dovadă a stingerii obligației.

Strict teoretic, această procedură implică un transfer de fonduri, însă vulnerabilitatea executorului față de riscul disimulării unor fapte ilicite de tip SB/FT este extrem de redusă dintr-o perspectivă pur logică. Nu s-ar putea înțelege ori imagina motivul pentru care părțile implicate în asemenea operațiuni, implicare ce presupune, prin ipoteză, o conivență între ele, ar recurge la scenariul unei false opoziții față de o încasare directă a fondurilor respective.

Întocmirea, potrivit legii, a protestului de neplată a cambiiilor, biletelor la ordin și a cecurilor, după caz

Această activitate este una prealabilă începerii unei proceduri de executare silită întemeiate pe anumite titluri executorii extrajudiciare, și anume cambii, bilete la ordin și cecuri.

Activitatea are ca premisă o prezentare la plată a acestor titluri, refuzul onorării lor din lipsă de disponibil fiind acela care permite întocmirea protestului.

Reglementată într-o manieră tradițională pentru o bună perioadă de timp după adoptarea legilor speciale (Legea nr. 58/1934, respectiv Legea nr. 59/1934), procedurile de prezentare la plată și de întocmire a protestului se desfășoară prin intermediul celor două instituții de credit implicate (banca beneficiarului și banca emitentului titlului).

În consecință, instituțiile de credit, ca entități raportoare, au datele și elementele necesare identificării unor riscuri legate de SB/FT.

Din perspectiva prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, cadrul juridic principal este stabilit prin **Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului**, care transpune în legislația națională **Directiva (UE) 2015/84** și stabilește obligațiile entităților raportoare în materie de conformitate CSB/CFT.

Potrivit art. 5 alin. (1) lit. f) din lege, executorii judecătorești figurează ca entități raportoare, cu precizarea că niciuna dintre operațiunile, limitativ enumerate la art. 5 alin. (1) lit. f) din lege, în legătură cu care este atribuită calitatea de entitate raportoare nu corespunde vreuneia dintre atribuțiile executorilor judecătorești.

În perioada supusă evaluării sectoriale, cadrul național de aplicare a sancțiunilor internaționale este reglementat prin **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale și Hotărârea Guvernului nr. 603/2011 pentru aprobarea Normelor privind supravegherea de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a modului de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale**. Totodată, începând cu **decembrie 2024**, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008 a fost modificată, consolidând obligațiile în ceea ce privește punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale și raportarea către autoritățile competente a măsurilor de punere în aplicare. Astfel, în contextul aplicării sancțiunilor internaționale, entitățile raportoare au obligația de a îngheta, fără întârziere, fondurile și resursele economice și de a raporta acest lucru de îndată către ONPCSB.

La nivelul Uniunii Europene, reglementările în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului sunt în continuă evoluție, iar noul pachet legislativ adoptat de Uniunea Europeană introduce un cadru mai strict de reglementare și supraveghere. Acesta include Regulamentul (UE) 2024/1620, care instituie Autoritatea Europeană pentru Combaterea Spălării Banilor (AMLA), care va avea atribuții extinse în ceea ce privește coordonarea și supravegherea entităților raportoare la nivel european. De asemenea, pachetul include, Directiva (UE) 2024/640 (AMLD6) privind mecanismele care trebuie instituite de statele membre pentru prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și de modificare și abrogare a Directivei (UE) 2015/849 și Directiva (UE) 2024/1654 a Parlamentului European și a Consiliului din 31 mai 2024 de modificare a Directivei (UE) 2019/1153 în ceea ce

privește accesul autorităților competente la registrele centralizate de conturi bancare prin intermediul sistemului de interconectare și măsurile tehnice de facilitare a utilizării evidențelor tranzacțiilor și Regulamentul (UE) 2024/1624 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Aceste noi reglementări vor avea un impact asupra tuturor sectoarelor economice, inclusiv asupra entităților din acest sector, care vor trebui să își adapteze mecanismele de conformitate pentru a răspunde noilor cerințe impuse de legislația europeană și internațională și pentru menținerea unui cadru operațional conform și competitiv.

Concluzie

Sectorul activității executorilor judecătorești este, grație atribuțiilor limitativ atribuite de legislația profesiei, un sector cu risc redus și foarte puțin vulnerabil față de amenințarea unor operațiuni de tip SB/FT

III. Evaluarea riscurilor de SB/FT

III.1. Supravegherea sectorului la nivel național

Supravegherea și controlul modului de aplicare a legislației în domeniul CSB/CFT, pentru executorii judecătorești este asigurată de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și de către UNEJ - în calitate organism de auto-reglementare.

Supravegherea se realizează printr-un sistem operațional dedicat, care evaluează în mod constant riscurile asociate activităților entităților monitorizate. Acest proces analitic permite stabilirea frecvenței și intensității activităților de supraveghere, în funcție de rezultatele obținute în cadrul evaluărilor de risc.

Activitatea de supraveghere se desfășoară printr-un sistem operațional specific abordării pe baza de risc, ce implică procese analitice de evaluare a unor indicatori de risc, stabilind astfel nivelul de expunere la riscurile de SB/FT ale entităților raportoare.

Frecvența și intensitatea activităților de supraveghere sunt determinate pe baza concluziilor formulate în **Raportul de Evaluare Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului (2022)**.

III.2. Dimensiunea sectorului executorilor judecătorești și caracteristici specifice

Sectorul entităților prin care se exercită profesia de executor judecătoresc relevă existența a 724 executori activi care-și exercită profesia, în majoritatea lor, în birouri individuale („BEJ”), respectiv în forme asociative („BEJA”, respectiv „SCPEJ”).

De menționat că, în ultimii 2 ani, nu s-au mai organizat concursuri de admitere în profesia de executor judecătoresc stagiar, dat fiind faptul că profesia este supusă criteriului *numerus clausus*.

Așadar, spre deosebire nu doar de activitățile clasificate în CAEN, dar chiar și de alte profesii juridice (avocat, consilier juridic), profesia de executor judecătoresc nu este susceptibilă de o sporire a numărului de membri care să fie generată exclusiv de aptitudinea unor absolvenți de studii juridice superioare de a face față unui examen ori, după caz, unui concurs. Numărul posturilor de executori judecătorești este aprobat, pentru fiecare circumscripție a unei judecătătorii, de către ministrul justiției, în funcție de necesitățile de acoperire a fiecărei arii teritoriale în parte.

Inclusiv acest aspect, al unei cenzurări, prin autoritatea executivă, a numărului de executori, poate fi privit ca un factor care contribuie la o vulnerabilitate redusă a sectorului executorilor judecătorești față de operațiunile de tip SB/FT, un asemenea risc fiind, evident, mai sporit în activitățile pentru care numărul de operatori nu este unul prestabilit și funcționează exclusiv regulile pieții și ale concurenței.

III.3. Riscurile identificate în contextul global

Nu există o identificare, la nivel global, a unor riscuri aferente serviciilor prestate de executorii judecătorești.

Explicația o oferă faptul că, pe de o parte, în unele țări, atribuțiile executorilor judecătorești au rămas în sfera publică din punctul de vedere al formei de exercitare a profesiei, așa cum, de altfel, era cazul și în țara noastră înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, executorii judecătorești activând, anterior acestei legi, ca un compartiment în cadrul instanțelor judecătorești.

Pe de altă parte, în țările în care executorii judecătorești își desfășoară activitatea în forme private de organizare, atribuțiile sunt prevăzute în mod limitativ de legislația națională, așa cum este și cazul executorilor judecătorești din România. Or, așa cum am văzut, natura și conținutul acestor atribuții fac extrem de redusă probabilitatea unei interferențe cu activități de tip SB/FT.

III.4. Riscurile identificate la nivel național

Pentru realizarea evaluării sectoriale a riscurilor asociate entităților din sectorul de activitate a executorilor judecătorești a fost aplicată o abordare fundamentată pe instrumente calitative și cantitative, în conformitate cu metodologia generală adoptată în cadrul procesului național de evaluare a riscurilor. Un element central al acestei analize l-a constituit **transmiterea de chestionare membrilor UNEJ**.

Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor realizează supravegherea atât prin metode off-site cât și prin acțiuni de control on-site. În cadrul activităților off-site, supravegherea se realizează prin analizarea datelor și informațiilor relevante cu privire la entitățile raportoare, utilizând elemente analitice proprii. Aceste analize permit evaluarea expunerii unei entități la riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, ceea ce contribuie la o mai bună înțelegere a contextului operațional al acesteia. Pe baza datelor proprii și analizei de risc obținută, ONPCSB inițiază acțiuni de verificare și control on-site realizate la sediul entităților raportoare, prin care controlează modul în care entitățile din acest sector respectă reglementările legale în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării actelor de terorism.

Atât UNEJ cât și Oficiul urmăresc creșterea nivelului de conștientizare și conformare a entităților raportoare pentru a înțelege mai bine procesele de aplicare a dispozițiilor legale, pentru identificarea, evaluarea și atenuarea riscurilor în domeniul SB/FT, prin raportarea suspiciunilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, către Unitatea de informații financiare din România - ONPCSB în vederea aplicării măsurilor legale care se impun în conformitate cu prevederile Legii 129/2019 cu modificările și completările ulterioare.

Modul de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 de către executorii judecătorești se supraveghează și se controlează, în cadrul atribuțiilor de serviciu, de către ONPCSB și de către UNEJ, în calitate de organism de autoreglementare, care colaborează, pentru creșterea eficacității sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în sectorul executorilor judecătorești și în baza Acordului de cooperare încheiat la data de 03.03.2022.

Date statistice pentru perioada 2021-2024:

În perioada de referință, sectorul executorilor judecătorești nu a făcut obiectul supravegherii off site/ on site, iar pentru profesioniștii din sector au fost organizate anual de către ONPCSB în colaborare cu UNEJ, sesiuni de instruire având drept scop creșterea nivelului de cunoaștere a obligațiilor legale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, a reglementărilor referitoare la implementarea măsurilor sancțiunilor internaționale, precum și constientizarea executorilor judecătorești la riscurile spălării banilor și finanțării terorismului la care sunt expusi aceștia în activitatea lor.

Tematica sesiunilor de instruire, destinate entităților din sectorul executorilor judecătorești, a avut în vedere:

- aspecte de ordin practic privind aplicarea dispozițiilor legale în domeniul CSB/CFT/ implementarea regimului sancțiunilor internaționale;
- prezentarea de criterii și reguli de recunoaștere a situațiilor cu risc ridicat sau scăzut de spălare a banilor și/sau finanțare a terorismului, de indicatori de suspiciune și de tipologii de SB/FT; sublinierea importanței monitorizării tranzacțiilor în vederea detectării tranzacțiilor suspecte;
- prezentarea rezultatelor Raportului de Evaluare Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului, în funcție de domeniul specific de activitate.

Reprezentativitate geografică:

Au fost trimise chestionare către executori judecătorești din circumscripția fiecărei Camere. Este de precizat că executorii judecătorești sunt organizați în camere teritoriale aferente fiecărei curți de apel, competența lor teritorială fiind, de asemenea, determinată în funcție de același criteriu, al curții de apel în raza căreia își au sediul. În afară de executorii din circumscripția Curții de Apel Oradea și a Curții de Apel Constanța, au răspuns la întrebări executori judecătorești din toate celelalte camere teritoriale.

În consecință, chestionarele apar, prin răspunsurile oferite de executori, ca fiind reprezentative la scară națională.

Chestionarele au inclus atât întrebări cu răspuns închis, menite să permită agregarea statistică a datelor, cât și întrebări deschise, prin care entitățile au avut posibilitatea de a oferi clarificări și exemple suplimentare relevante pentru contextul propriu de activitate.

Răspunsurile primite au fost ulterior centralizate, codificate și analizate, atât cantitativ (prin frecvențe și distribuții), cât și calitativ, pentru a identifica tendințele, vulnerabilitățile și tipologiile de risc asociate activității curente a acestor entități.

Evaluarea sectorială a riscurilor asociate sectorului de activitate a executorilor judecătorești poate privi patru categorii principale de riscuri, respectiv riscul privind clienții, riscul asociat serviciilor oferite, riscul de conformitate și riscul privind tranzacțiile. Aceste riscuri sunt determinate de specificul activităților desfășurate, de gradul ridicat de complexitate a serviciilor, precum și de posibilitatea utilizării acestora pentru disimularea fondurilor ilicite.

Analiza a fost realizată în conformitate cu metodologia de cercetare adoptată, pe baza răspunsurilor colectate prin chestionarul transmis entităților din sector, completată de concluziile Evaluării Naționale a Riscurilor și de reperele metodologice oferite de standardele internaționale în domeniu.

RIScul PRIVIND clienții

Vizează identificarea și evaluarea tipologiilor de clienți, complexitatea structurilor juridice utilizate, jurisdicțiile de proveniență și natura serviciilor solicitate, care pot facilita disimularea fondurilor ilicite și crește expunerea la spălarea banilor și finanțarea terorismului.

RIScul PRIVIND serviciile

Se referă la riscurile asociate activităților desfășurate de entitățile din acest sector. În cazul activităților desfășurate de executorii judecătorești, existența unei autorizări pe care, prin emiterea ordinului de numire în profesie, Ministerul Justiției o acordă fiecărui executor judecătorec pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege reduce într-o foarte mare măsură riscul ca entitățile prin care se exercită profesia să fie exploatate în scopul spălării banilor și finanțării terorismului.

RIScul DE CONFORMITATE

Se referă la măsurile și procedurile implementate de executorii judecătorești în calitate de entități raportoare pentru a se conforma reglementărilor naționale și internaționale privind prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului.

RIScul PRIVIND TRANZACȚIILE

Vizează riscurile asociate tranzacțiilor financiare efectuate prin intermediul entităților din acest sector, în special cele care implică structuri complexe, transferuri transfrontaliere sau plăți către jurisdicții cu risc ridicat.

În contextul actual, caracterizat prin diversificarea modelelor de afaceri și creșterea mobilității financiare, aceste riscuri din perspectiva serviciilor prestate de executorii judecătorești sunt foarte scăzute. Identificarea și analiza lor, dacă se impune, constituie un element fundamental în consolidarea cadrului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Riscul privind clienții. Tipologia clienților

Așa cum rezultă și din răspunsurile la chestionar, clienții sunt persoane fizice, în proporție de 51,2%, și persoane juridice, în proporție de 47,6%, alte construcții juridice deținând o pondere nesemnificativă (1,2%). Trebuie menționat că persoanele juridice nu se reduc la operatori economici de tip societăți constituite potrivit Legii nr. 31/1990, incluzând și autorități sau instituții publice sau persoane juridice fără scop patrimonial.

Jurisdicția clienților și riscul transfrontalier

Din răspunsurile la chestionar rezultă că, în marea lor majoritate, creditorii, ca și adjudecatarii, provin, pentru perioada 2021-2024, din România (aproximativ 2000/an), destul de puțini fiind situați în spațiul Uniunii Europene (cca 100/an).

Sunt extrem de izolate cazurile în care creditorii și adjudecatarii provin din spațiul extracomunitar.

În consecință, riscul transfrontalier este unul extrem de redus, pentru că sunt destul de puțini clienții din afara țării, iar, dintre aceștia, aproape că lipsesc cei aflați în afara Uniunii Europene, adică în teritorii cărora nu le sunt aplicabile rigorile legislației

unionale în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Riscul privind serviciile

Potrivit răspunsurilor la chestionare, activitatea de comunicare a actelor de procedură în cadrul activităților executorilor judecătorești este preponderentă. Pe locul 2, reprezentând cca 25% din volumul activității de comunicare a notificărilor și actelor de procedură, se situează activitatea de executare silită.

Procedurile de ofertă reală urmate de consemnățiuni, de aplicare a măsurilor asiguratorii și de comunicare a actelor judiciare și extrajudiciare dețin o pondere redusă, iar procedurile de recuperare amiabilă a creanțelor sunt cel mai rar întâlnite. Așa cum am menționat mai sus, în prezentarea cadrului legal de desfășurare a activităților, riscurile de tip SB/FT sunt destul de reduse, natura intrinsecă a tuturor acestor activități făcând, practic, ca posibilitate de antrenare a sectorului de activitate a executorilor judecătorești în fluxuri financiare asociate acestui risc să fie scăzută.

Riscul de conformitate

Riscul de conformitate reflectă măsura în care entitățile prin care se exercită profesia de executor judecătoresc respectă cerințele legale și reglementările în materie de prevenire a spălării banilor (SB) și finanțării terorismului (FT). Datele colectate prin chestionare indică faptul că mai pot fi făcute progrese în implementarea politicilor și procedurilor de conformitate, în special în ceea ce privește guvernanta internă, procesul de cunoaștere a clientelei (KYC), evaluarea riscurilor și reacția la comportamentele suspecte.

Structuri de conformitate si instruire

Aproximativ 71,4% dintre entități dispun de o persoană desemnată cu responsabilități în domeniul CSB/CFT, în timp ce 28,6% nu au implementat o astfel de funcție.

În ceea ce privește formarea profesională, entitățile, în majoritatea lor (73,8%) nu au o frecvență stabilită pentru organizarea unor sesiuni și activități de formare profesională. Această situație indică un nivel scăzut de cultură instituțională în ceea ce privește prevenirea SB/FT, executorii judecătorești limitându-se, mai degrabă, la cunoștințe generale de drept penal.

Măsuri aplicate în procesul de cunoaștere a clientelei

Majoritatea entităților aplică verificări de identitate în format fizic (39,8%) și online (28,4%).

Procentul persoanelor expuse public este unul minoritar, potrivit răspunsurilor la chestionare (cca 2% în fiecare an).

Pentru identificarea reprezentantului legal al persoanei juridice se folosesc, preponderent, cartea de identitate (62,9%) și pașaportul persoanei fizice respective (21,0%).

Evaluarea riscului și aplicarea de măsuri proporționale

În covârșitoarea lor majoritate, clienții au fost identificați de executorii judecătorești ca fiind clienți de risc scăzut, foarte puțini fiind cei calificați ca fiind de risc mediu și ridicat (10/an).

Gestionarea comportamentelor suspecte

Profesia de executor judecătoresc exclude, prin statutul său, unul subordonat satisfacerii unui interes public, posibilitatea întreruperii îndeplinirii atribuției, cu excepția situațiilor în care legea îl obligă pe executor la o asemenea conduită.

Mai mult decât atât, în legătură cu atribuția cea mai caracteristică executorului judecătoresc, și anume aceea de instrumentare a executării silite, legea permite creditorului să formuleze contestație împotriva refuzului executorului de a începe ori de a continua executarea silită, hotărârea instanței de executare putând stabili în sarcina executorului, la cererea creditorului, obligarea la daune-interese pentru întârzierea procedurii.

Riscul privind tranzacțiile

Riscul privind tranzacțiile se referă la vulnerabilitățile asociate cu natura, frecvența și complexitatea fluxurilor financiare derulate în cadrul relațiilor profesionale cu clienții.

Așa cum am menționat mai sus, activitățile specifice profesiei de executor sunt cvasiincompatibile cu riscurile de tip SB/FT.

Atribuțiile presupun, pentru exercitarea lor, anumite acte și măsuri tipice, descrise de lege, complexitatea lor fiind, în majoritatea lor, moderată.

Identificarea indicatorilor de suspiciune („red flags”)

81% dintre executorii care au răspuns la chestionar au precizat că nu au identificat indicatori de suspiciune, în timp ce 2,4% dintre ei au identificat ca principal indicator de suspiciune următorul „*Clientul refuză să furnizeze informații necesare aplicării măsurilor de cunoaștere a clientelei*”, fiind gestionat de aceștia în baza cunoștințelor profesionale juridice deținute de executorii judecătorești. 16.7% din executori au identificat *Alți indicatori* ca principali indicatori de suspiciune („red flags”), nefiind detaliați. ONPCSB a primit, în perioada 2021-2024, de la executorii judecătorești doar două raportări de tranzacții suspecte (RTS). Reiterăm aspectul că, așa cum am menționat, legislația aplicabilă profesiei nu permite executorilor, ca în cazul altor profesii juridice (de exemplu, avocații), să sisteze ori să suspende exercitarea atribuțiilor.

Expunere la tranzacții internaționale și jurisdicții riscante

Expunerea sectorului executorilor judecătorești la tranzacții internaționale este practic inexistentă.

Executorii judecătorești nu-și pot îndeplini atribuțiile decât în raport cu teritoriul național.

Inclusiv în cazul în care client este o persoană fizică sau juridică din afara României, actele și măsurile întreprinse de executor se derulează pe teritoriul național. În cazul procedurilor execuționale de tip recuperare debite, executorul judecătoresc procedează, în unele cazuri, la virarea în conturi deschise în străinătate a sumelor rezultate din executarea silită, însă proveniența unor asemenea sume este, prin ipoteză, una verificată, străină unor activități ilicite de tip SB/FT.

Este de precizat, în acest context, că, potrivit răspunsurilor la chestionar, nu există executori judecătorești care au derulat proceduri care să implice tranzacții cu criptoactive.

Concluzie

Evaluarea tranzacțiilor derulate în cadrul entităților prin care se exercită profesia de executor judecătoresc relevă un risc extrem de redus, explicația constând, și în acest caz, în conținutul intrinsec al atribuțiilor exercitate de executorul judecătoresc, dar și în aspectul specific al competenței teritoriale limitate la nivelul curților de apel.

În plus, atunci când rezultatul unei activități de executare este exportat în străinătate, o asemenea operațiune în sine nu ridică suspiciuni, executorul cunoscând, prin excelență, sursa acestei operațiuni de plată externă.

În ceea ce privește obligațiile de raportare de tranzacții suspecte în perioada 2021-2024, executorii judecătorești au comunicat doar 2 RTS-uri la ONPCSB.

Apreciem că numărul destul de scăzut de raportări reflectă, în mare măsură, expunerea extrem de redusă a sectorului executorilor judecătorești la riscurile de tip SB/FT, explicabilă, așa cum am menționat mai sus, atât prin prisma regimului de autorizare a profesiei, cât și prin natura intrinsecă a atribuțiilor, limitativ prevăzute de lege, pe care aceștia sunt investiți să le exercite.

Stabilirea unui profil de risc adecvat pentru sectorul executorilor judecătorești din România necesită o evaluare detaliată a riscurilor asociate acestui sector.

Matricea de risc combină probabilitatea și impactul pentru a determina nivelul general de risc pentru fiecare categorie. De exemplu, un risc cu probabilitate mare și impact ridicat este clasificat ca fiind ridicat, ceea ce înseamnă că necesită măsuri imediate de atenuare. În schimb, un risc cu probabilitate scăzută și impact moderat va fi considerat mediu sau scăzut, și poate fi gestionat cu intervenții periodice și resurse mai puțin semnificative.

Probabilitatea se referă la șansa sau frecvența cu care un risc identificat se poate materializa în sectorul executorilor judecătorești. Aceasta este evaluată în funcție de frecvența istorică a riscului, vulnerabilitățile sectorului și contextul în care operează executorii judecătorești. Probabilitatea este clasificată pe patru niveluri. În cazul unei probabilități foarte mari, riscul este considerat inevitabil, apărând frecvent din cauza unor deficiențe sistemice sau din cauza naturii activităților din sectorul executorilor judecătorești. O probabilitate mare indică faptul că riscul este foarte probabil să apară în condiții favorabile, cum ar fi interacțiunile cu clienți din jurisdicții cu risc ridicat. Dacă probabilitatea este moderată, există o șansă medie ca riscul să apară, de obicei în anumite circumstanțe specifice. La nivelul unei probabilități scăzute, riscul este puțin probabil să apară și se manifestă doar în situații izolate, cum ar fi deficiențe operaționale minore.

Impactul se referă la consecințele pe care un risc le poate avea asupra sectorului executorilor judecătorești dacă se materializează. Acesta poate include atât efecte financiare, cât și consecințe legale. În cazul unui impact ridicat, riscul poate avea consecințe grave asupra funcționării sectorului, stabilității financiare și conformității cu reglementările, cum ar fi nerespectarea cerințelor SB/FT, ceea ce poate duce la sancțiuni majore și pierderi semnificative. Un impact moderat indică faptul că riscul ar afecta activitatea sectorului, dar într-o măsură gestionabilă pe termen mediu, cum ar fi deficiențele temporare în aplicarea măsurilor KYC. Dacă impactul este scăzut, consecințele sunt minore și pot fi gestionate fără efecte pe termen lung, cum ar fi erorile operaționale minore fără consecințe asupra securității fondurilor sau conformității.

La nivel general, riscurile ridicate necesită intervenții urgente și aplicarea unor măsuri riguroase de prevenire și atenuare, precum și o monitorizare constantă pentru a preveni consecințele grave asupra sectorului. Riscurile ridicate necesită acțiuni prompte și măsuri de prevenire stricte, dar sunt gestionabile pe termen lung. Riscurile medii sunt mai puțin presante și pot fi gestionate prin măsuri de prevenire deja existente, iar riscurile scăzute pot fi abordate prin intervenții minore, fără a avea un impact semnificativ asupra activității generale.

În urma evaluării riscurilor de spălare a banilor, s-a constatat că sectorul executorilor judecătorești prezintă un risc scăzut, datorită naturii restrictive și bine reglementate a activităților desfășurate. Executorii judecătorești acționează în baza unor hotărâri judecătorești sau a altor titluri executorii, ceea ce limitează semnificativ posibilitatea implicării acestora în tranzacții suspecte sau fără o justificare legală clară. De asemenea, cadrul normativ strict și supravegherea instituțională contribuie la diminuarea riscurilor de abuz, făcând ca potențialul de implicare în activități de spălare a banilor să fie redus.

Matricea riscurilor asociate sectorului executorilor judecătorești

Categorie	Amenințări	Vulnerabilități	Probabilitate	Impact	Nivel de risc
Riscuri privind clienții	Clienți implicați în activități ilegale (ex: spălare de bani, fraudă)	Lipsa unor mecanisme riguroase de cunoaștere a clientelei (KYC)	scăzută	scăzut	scăzut
Riscuri privind serviciile	Erori în procesul de executare silită, abuzuri sau omisiuni	Proceduri interne neactualizate sau neclare; personal insuficient pregătit	scăzută	scăzut	scăzut
Riscuri privind tranzacțiile	Tranzacții suspecte sau nedecarate (plăți în numerar, donații, cesiuni)	Lipsa de transparență în monitorizarea financiară; lipsă de digitalizare	scăzută	scăzut	scăzut
Riscuri de conformitate	Neconformitatea cu reglementările naționale sau internaționale	Lipsa actualizării legislative sau a auditului intern periodic	scăzută	scăzut	scăzut
Amenințări globale	Crize economice, atacuri cibernetice, instabilitate geopolitică	Lipsa unui plan de continuitate a activității; dependență de sisteme IT vulnerabile	scăzută	scăzut	scăzut
<i>Risc asociat sectorului executorilor judecătorești - Risc Scăzut</i>					

IV. Amenințări și vulnerabilități specifice sectorului

IV.1. Tipologii de spălare a banilor în sectorul de activitate a executorilor judecătorești

Analiza vulnerabilității sectorului executorilor judecătorești cu sectoare economice

Îndeosebi prin instrumentarea procedurilor de executare silită, executorii judecătorești contribuie la reglarea unor dezechilibre economice, generate de neplata unor creanțe. În plus, în măsura în care, în patrimoniul debitorului, pot fi identificate active care să permită recuperarea creanțelor, reglarea dezechilibrelor se poate face în condiții mai favorabile pentru creditori decât pe calea procedurilor de insolvență.

În perioada 2021-2024, alte entități raportoare au transmis către ONPCSB un număr de **71 de RTS**-uri care vizează servicii prestate de executorii judecătorești în legătură cu circuite suspecte de spălare a banilor, derulate de către alte persoane fizice/juridice, care evidențiază vulnerabilitățile sectorului și rolul activ pe care executorii judecătorești trebuie să îl aibă în mecanismul național de prevenire și combatere a spălării banilor.

Din totalul de 71 RTS, ONPCSB a transmis către:

- Organe de urmărire penală - 5 informări, conform art. 34 alin (3) din Legea nr. 129/2019;
- PICCJ - 3 informări, conform art. 34 alin. (1) din Legea nr. 129/2019.

Măsuri recomandate pentru entitățile din sectorul executorilor judecătorești

Dat fiind riscul foarte redus ca serviciile oferite de executorii judecătorești să fie folosite în operațiuni ilicite de tip SB/FT, credem că măsurile de prevenire acestor riscuri s-ar reduce la ***instruirea personalului în domeniul CSB/CFT și promovarea unei culturi organizaționale bazate pe conformitate și integritate.***

V. Concluzii și recomandări

Evaluarea sectorială a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în sectorul de activitate a executorilor judecătorești evidențiază o vulnerabilitate extrem de redusă.

Potrivit Legii nr. 129/2019 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, executorii judecătorești se numără printre entitățile raportoare, dar **cu un grad de risc mai redus**, din mai multe motive:

- **Nu desfășoară tranzacții financiare în nume propriu** – nu sunt instituții financiare.
- **Lucrează în baza unor hotărâri judecătorești** – ceea ce presupune un filtru juridic anterior.
- **Interacționează limitat cu fluxuri financiare nejustificate** – activitatea lor nu presupune intermedierea de fonduri fără sursă clară.

Astfel, cauza acestei vulnerabilități reduse ține atât de caracterul limitativ al atribuțiilor recunoscute de lege executorului judecătoresc și de reglementarea lor foarte strictă, cât și de faptul că executorii judecătorești figurează la art. 5 din Legea nr. 219/2019 ca entități raportoare, alături de alte profesii juridice, pentru operațiuni care nu sunt în competența executorului judecătoresc.

Luând în considerare informațiile potrivit cărora organele de executare silită din alte state membre ale Uniunii Europene nu au statuat de entități raportoare în materie de operațiuni ce relevă riscuri de SB/FT, considerăm că, în cazul unui proiect de modificare a actului normativ în cauză, se poate adopta o decizie de eliminare a executorilor judecătorești din cadrul entităților raportoare prevăzute de art. 5.

Până la adoptarea unei modificări legislative în sensul arătat, executorii judecătorești își vor respecta obligațiile legale privind cunoașterea clientelei, raportarea și păstrarea evidențelor, iar măsura care o considerăm cu adevărat benefică la nivelul organizației noastre este aceea a organizării instruirii personalului entităților prin care se exercită profesia de către reprezentanții Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.